ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԷԱՐ

ՄԻՎԱՏՏԷՐ ՊՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՆԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՊԷՅԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . .	200 ղր.
Ալթը այլըգ	100 »
Իւչ այլըգ	55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . .	230 ղր.
Ալթը այլըգ	120 »
Իւչ այլըգ	60 »

Մէճխուլյէ 1 ղրուշ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղր.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԽԱԲԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ըմումըրու սարրաֆիյէյէ այիտ. 2 վէ 3ի ինճիւ սահիֆէլէրէ 6 ղր. 4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »

Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթը պազարլըգ օլուր:

Մէվատտը նաշիրա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ:

Մէճխուլյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթէ Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճագը կիպի, քեաֆֆէյի մէքթուպլարին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԹԱՆԷ 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԽԱԲԱՐ

Թաշրա ւ պուլունան ապօնէյէ-րիմիզտէն լութֆէն ապօնըման պէտէլինի ալըղ իյէմէք իւզրէ, հէր քիմին նէտինտէ մագպուզ սէնէտի վար իսէ, սէնէ պաշընա գատար պէտէլաթը մէզքիւրէյի լութֆէն թահսիլ իյէմէլէրի վէ օ վաքթա գատար թահսիլ իտէմէմիշլէրի հալտէ, կազէթալարընը քէսիւպ կէօնտէրմէմէմիզ իչիւն, ապօնէ մագպուզ սէնէտլէրինի պու թարաֆա իատէ պույուրմալարը միւսթէրհամ տըր:

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Եէնի սէնէնին թէպրիքի միւնասիպէթի իլէ գամը հազրէթը Պատիշահի թարաֆընտան իյրատ պույրուլմուշ օլան Նուլթգու Հիւմայունտա՝ [illegible] վէ [illegible] գազիյէսինտէն պահս պույրուլմուշ, վէ պու գազիյէնին նէզտի Շահանէտէ պէք միւլթէֆէթ պուլունտուղու կէօսթէրիլմիշ տիր:

Հալպուքի Շարգըն սաատէթ ու սէլամէթի ումում էհալինին միւսաավաթը նայիլ օլմալարը իլէ՝ պէյնլէրինտէ իմթիզաճ պուլունմասընա վէ ատալէթին թէմամիյէթ իլէ իճրասընա միւթէվագգըֆ տըր:

Պինաէն ալէյհ՝ պու Նուլթգու Հիւմայունտա սաատէթ ու սէլամէթիմիզին միւթէվագգըֆ ալէյհի օլտուղու պէյան պիր գազիյէ պուլունմասը շայանը թէպրիք տիր:

Իյթէ վազիֆէլէրի գամը հազրէթը Պատիշահինին ամալ ու նիյաթընը թէմամը իլէ իճրա իթմէքտէն իպարէթ օլան մէմուրլար՝ Նուլթգու Հիւմայունուն պու իպարէսինի էզպէր իտէրէք հիչ պիր վագըթ խաթըրլարընտան չըգարմամալը տըրլար:

Էհալի պէյնինտէ միւսաավաթը թամմէ պուլունուպ թէմամը իլէ ատալէթ իճրա օլունուր իսէ, պէյնլէրինտէ իմթիզաճ վէ մուհապպէթ տախի հասըլ օլաճաղընտան, վէ պէօյլէ պիր մուհապպէթ վէ իմթիզաճըն իսէ հէր միւշքիլաթա ղալէպէ իտէպիլէճէյի, մէմլէքէթին սաատէթը հալինի մուճիպ օլաճաղընտա շիւպհէ եօգ տըր:

Պինաէն ալէյհ իճրա օլունաճագ ըսլահաթըն էսասը օլմագ իւզրէ՝ էհալի պէյնինտէ հէր խուսուստա միւսաավաթը թամմէյի թէէմին իտէճէք պիր գանուն վէ ուսուլ տէսիսի լազըմ տիր: Պու միւսաավաթ հասըլ օլուպ ատալէթին իճրասընտա գուսուր օլունմատըղը հալտէ, էհալի պէյնինտէ խուսումէթ վէ նիֆագը մուճիպ օլաճագ հիչ պիր սէպէպ գալմայըպ, ճիմլէսի գարտաշ կիպի կէչինէպիլէճէք տիր:

Պու միւսաավաթը ումում էհալի արզու վէ աչըմ միւսէնլիյէթ թագտիր ու թահսին իտէճէյի կիպի, գամը հազրէթը Պատիշահի տախի արզու վէ էմէլլէրինին պունտան իպարէթ օլտուղունու պէյան պույուրտուգլարը հալտէ, պունուն իճրասընը թէմինէ իտէճէք իհտալէտէն պաշգա պիր սէպէպ տուշիւնիլէմէզ. անճագ մէմուլ իտէրիզ քի, շիմտիյէ գատար օլունան իհմալլէրին վէրտիքլէրի նէթիճէլէրտէն իպրէթ ալընարագ, պու տէֆա միւսաավաթ վէ ատալէթ գայտէսինէ ճիտտի պիր սուրէթտէ թէշէպպիւս օլունաճագ տըր:

⁂

Րուսիանըն պու տէֆա էննիտէն Ֆրանսա իլէ իթթիֆագ իթմէքէ մայիլ պուլունտուղու սօն թէլէկրաֆլարըն վէրտիկլէրի խավատիստէն տիր: Պունտան էվվէլ եանի Ալէմանիա իլէ Ավուսթրիա պէյնինտէքի իթթիֆագըն ագտը ագիպինտէ տախի՝ Րուսիա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ պէօյլէ պիր իթթիֆագ մէյլի կէօրիւնմիւշ, վէ Ալէմանիա իլէ Ավուսթրիանըն իթթիֆագտան մագսատլարը՝ պու իքի տէվլէթին թէմամիյէթը միւլքիյէսինի մուհաֆազա իթմէքտէն իպարէթ պուլունտուղու պէյան օլունմասը, Րուսիա իլէ Ֆրանսանըն պէյնինտէ պիր իթթիֆագըն ագտը լուզումու պիր գաթ տահա արթմըշ իսէ տէ, մուախխարէն բիւնեա Պիզմարգ՝ Ֆրանսա սէֆիրինէ պու իթթիֆագըն սուրէթինի կէօսթէրիպ, Ֆրանսանըն ալէյհինտէ օլմատըղընը պէյան իթմէսի իւզէրինէ, Ֆրանսա՝ Րուսիա իլէ իթթիֆագա լիւզում կէօրմէյիպ, գաթէն պու տէֆա 70 վէ 71 վագաասընտան սօնրա, քէնտի ումուրու տախիլիյէսի իլէ իշթիղալ իտէրէք, սուլհա իլթիզամ իթմէսէ գարար վէրմիշ օլտուղունտան, Րուսիա իլէ իթթիֆագ իթմէսէ հաճէթ կէօրմէմիշ իտի:

Անճագ պու տէֆա օլունան րիվայէթէ կէօրէ, բիւնեա Պիզմարգըն կէրէք Ֆրանսա վէ կէրէք Րուսիա էյչիսինէ կէօսթէրտիյի սուրէթլէրտէն իքի պէնտ չըգարըլմըշ օլտուղունտան, Րուսիա քէպալի էմնիյէթ իթմէյիպ, պու իթթիֆագա գարշը պիր թէտպիր պուլունմագ չալըշմագտա օլտուղու կիպի, Ֆրանսանըն տախի պէք էմին օլմատըղը անլաշըլըր:

Պինաէն ալէյհ Ֆրանսա իլէ Րուսիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագըն ագտը պէք թապիի օլուրտուղունտան, պու հավատիսէ սահիհ նազարը իլէ պագըլըրլը:

Պունտան էվվէլ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ հէր խուսուստա իթթիֆագը թամմէ պուլունտուղու րիվայէթ օլունմագտա իքէն, պու տէֆա պու իքի տէվլէթ պէյնինտէ պէք տէ մուվաֆագաթ պուլունմատըղը րիվայէթ օլունույօր, վէ Ինկիլթէրանըն տէվլէթը Օսմանիյէտէն սուումագա պաշլամասը իլէ՝ Ֆրանսանըն պիլաքիս բըյմըյա պաշլատըղը կէօրիւնիւյօր:

Պու իսէ Ինկիլթէրանըն Ալէմանիա վէ Ավուսթրիա մայիլ պուլունմասը իլէ՝ Ֆրանսանըն պունլարա գարշը պուլունմասընտան իլէրի կէլէպիլիր պիր հալ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի Նիւսխէմիզտէ իլան իթտիկիմիզ վէճհլէ, սէնէի գամէրիյէնին թէճէտտիւտիւնտէն տօլայը Բիքէապ րէսմինին իճրասը զըմնընտա պիլճիւմլէ միւքէլլա վէ միւզէյյէն վէ իւսմա վէ իւմէրայի աքէրիյէ վէ րուէսայի րուհանիյէի միլլէթ միւխթէլիֆէ տիւնքի բազար էրթէսի կիւնիւ Եըլտըզ սէրայը Հիւմայունընա պիլ ազիմէ, հուզուրը հազրէթի շէհրիյարիյէ տախիլ չէրէֆինէ նայիլ օլարագ, իճրայի րէսմի թէպրիք իթմիշ, վէ պու միւնասէպէթլէ պաշ վէքիալէթ ճանիպի ալիսինտէն իյրատ օլունան մէգալէի թէպրիքիյէյէ ճէվապէն գամը հազրէթը Շահանէլէրի թարաֆընտան շու աթիտէքի Նուլթգ իյրատ պույրուլմուշ տըր:

Մէզքիւր իքի Նուլթգըն սուրէթի րէսմէն մաթպուասընտա թէպլիղ օլունմուշ օլմագլա պէր վէճհի զիյլ տէրճ օլունմուշ տըր:

Թարաֆը Էշրէֆը Հազրէթը Միւլքեանէտէն իյրատ պույրուլան Նուլթգու Հիւմայունուն սուրէթի տիր:

«Չիւմլէ թարաֆընտան արզ իթտիկլէրի թէպրիքաթտան մէմնուն օլտում: Տէվլէթիմիզին իսթիլաի (թէրաքքիսի) շէվքէթի, վէ մէմլէքէթիմիզին սաատէթի հալի վէ սունուֆը թէպաամըզըն մազհարը միւսաավաթ վէ ատալէթ օլմալարը իլէ պէրապէր, պէյնլէրինտէ հիւսնիւ իթթիլաֆ վէ իմթիզաճըն թէզայիւտի՝ նէզտիմիզտէ նէ տէրէճէ միւլթէզէմ օլտուղու մալումունըզ տըր: Պիր հիւքիւմտար իչիւն մէմալիքի ու ահալիսինին հիւսնի սարէ կէօրէ թէրագգիյաթընը կէօրմէք՝ էն պէօյլէ պիր մէսէրրէթ օլտուղունտան, պու եօլտա ճիւմլէնիզտէն խըտմէթ վէ մուավէնէթ պէքլէրիմ: Ինշալլահ ու Թէալա պու միւլքիւ վէթանի խայրիյէ իլէ պէք չօգ վագթլար ճիւմլէնիզի հուզուրըմըզտա կէօրմէքլէ քէսպի մէմնունիյէթ իտէրիմ:»

—

Թարաֆը վալայի վէքիալէթբէնահիտէն իյրատ օլունան մէգալէի թէպրիքիյէ սուրէթի:

Հէյէթը միւքէլլա վէ միւթէհայյիզան վէ այան վէ մէմուրին գուլլարը վէ րուէսայի րուհանիյէ՝ թէճէտտիւտը սալ վէսիլէսի միւպարէքէսի իլէ, զիլլիմաի շէվքէթիպէթիվաի Շէհրիյարիլէրինէ արզը րասիմէի թէպրիք վէ թէհնիյէթ իթմէք իւզրէ հուզուրը մէալիմէվֆուրը ճէնապը Միւլքիւքեանէլէրինէ գապուլ իլէ շէրէֆեապ օլունմալարընտան, վէ գուլլարը տախի իշպու րէսմը ուպուտիյէթին իֆասընա մահզա լութֆ ու իհսանը հազրէթի Պատիշահիլէրի օլարագ տէլալէթ միւշէրրէֆ օլունտուղումտան տօլայը, պիլխասսա քէսպը ֆախր ու միւպահաթ իյլէմէքտէյիզ: Վիւճուտը ճիհանսուտը ճէնապը Թաճտարիլէրի իլէ էպէտա պագի գալմալը ափիյէթ վէ իգպալ զիլլէթը էվրէնգ ճէլիլը մագրուն օլտուղու հալտէ, քեաֆֆէյի սէնին վէ շուհուրուն հէր կիւն ու սաաթը տէվլէթը ալիյէլէրի հագգընտա պիրէր մէպտէի իգպալ ու սաատէթ օլմասը թազարրուաթընտա պուլունմագտայըզ: Պէնտէկեան իչիւն մէզայիֆին ագտէմ վէ ագտէսի սալթանաթը Սէնիյէլէրինին թէզաիւտը շանը ալիսի վէ մէմալիքի վէ թէպաայի Միւլքիւքեանէլէրինին թէրագգիի մաատի վէ մանէվիսի էմրինտէ միւթէվալի իսա սուատը օլան վէ հէր պիրինին իւլուվվը գատր ու շանընը պիլէ թավսիֆտէն աճիզ տէրքեար պուլունան էվամիր վէ իրատաթը մէհամիյէթ ղայաթը հազրէթը խիլաֆէթբէնահիլէրինի հիւսնիւ ինֆազ վէ իճրա վէ պու սուրէթլէ թահսիլը րիզայի ֆէլահրիգթիզայի վէլիյի նիմէթը ազէմի վաճիպէսինի իֆա գազիյէսի միւհիմմէսի տիր: Պինաէն ալէյհ տահիմա բիշէ վէ էնտիշէմիզ նիյաթ վէ էֆքեարը խայրխահը ճէնապը Ճիհանպանիլէրինին խատիմը սատըգը օլմագտան իպարէթ տիր: Հէման ճէնապը Մէվլա՝ Բատիշահը շէվքէթբէնահըմըզ վէ վէլիյի նիմէթը մաատէլէթ իգթինահըմըզ էֆէնտիմիզի քեաֆֆէի ամալ վէ մէգասըտը ալիյէի Շէհրիյարիլէրինին հուսուլի իլէ, նայիլի էնվաի մէսէրրաթ վէ գիյրի սայէի ատալէթվայէի ճէնապը Միւլքտարիլէրինտէ մէմալիք վէ թէպաայի տէվլէթը էպէտ միւտտէթլէրինի մազհարը սունուֆը թէրագգիյաթ պույուրմասը տուաի վաճիպ իւլ էտասընըն թէքրարը իլէ խաթմը մէգալը ուպուտիյէթ մաալ էյլէրիմ:»

—

Տիւն սապահ Զօրլու իլէ Չէրքէզ քէօյիւ արասընտա շըմէնտօֆէր եօլու գար իլէ գաբանմըշ օլտուղունտան, պիր խայլի վագըթ եօլու աչըլմայա չալըշըլմագտա իմիշլէր:

— Թէլէկրաֆ մէմուրլարը՝ պագը խըտմէթ իճրասը իչիւն, Գարատէնիզէ վէ Աախոտ Մարմարա կիթմէքլէրինտէ վափօր գումբանեալարընտան մէճճանէն պինէթ ալմագտա օլուպ, հալ պուքի Պէյօղլու մութասարըֆը Պահրի պէյ էֆ. հազրէթլէրի պու իշտէ պիր հիյլէ իճրա իտիլտիքտէ օլտուղունու խապէր ալարագ, ֆիլ հագիգա կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ պիր քիմսէնէ մէճճանէն պինէթ ալմագ իւզրէ մէզքիւր գումբանեալարտան պիրինէ միւրաճաաթ իթտիքտէ, էլինտէ պուլունան Թէլէկրաֆ նէզարէթի թէզքէրէսի սախթէ օլտուղու պիր զապթիյէ մէմուրու թարաֆընտան ֆարգ օլունմուշ, վէ մէրգում քիմսէնէ ախզ ու կիրիֆթ իտիլմիշ տիր: Պու ատամ՝ մէզքիւր սախթէքեարլըղը իճրա իտէնլէրին իքի Թէլէկրաֆ մէմուրը Թէլէկրաֆ նէզարէթի մէօհրիւնիւն այընը հէքէք իթտիրմիշ, վէ մէզքիւր սախթէ թէզքէրէլէրի օ մէօհիւրլէ թէմհիր իտէրլէր իմիշ:

— Կէչէն կիւնքի ֆուրթունատան տօլայը բօսթա վափօրլարը կէճիքուպ պէլքի պու սապահ կէլմիշ օլաճագլար տըր: Մարսիլեանըն Թիֆլ նամ բօսթա վափօրը կէճէ օլարագ իզմիրէ միւվասալէթ իտուպ, պու կիւն պուրայա կէլէճէք տիր: Մէսաժըրի գումպանեասընըն Մէնտէր նամ վափօր Թըրապիզօնտան Սթամպօլա կէլմէքտէ իքէն: ֆուրթունա վագթինտէ Էրէքլիյէ ըղըմըշ, տիւն ագշամ լիմանըմըզա կէլմիշ տիր: Բիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ, Բաքէ նամ գումպանեանըն պիր վափօրունուն մաքինասը պօզուլմուշ վէ պունտան պաշգա պիր մալիւմաթ ալընամամըշ տըր: Թրիէսթէ բօսթա վափօրը ճումա կիւնիւ պուրայա կէլէճէք իքէն, կալիպա Միտիլլիյէ իլթիճա իթմիշ տիր: Լօյտ գումպանեասընըն Ճէլալ վափօրը իզմիր Թարիգիյէ Թրիէսթէ կիթմէք իւզրէ պէնտէնիյէ կիտիպ Սթամպօլտան հարէքէթ իթմիշ իսէ տէ, ճումա իրթէսի ագշամը ինէսնուտ Ճանագ գալէսինտէ պուլունմուշ տըր: Վարնա վափօրը տահա տիւն սապահ պուրատա կէլէպ, պաղը կէճիքմիշ բօսթա չանթալարը կէթիրմիշ տիր:

— Քէղալիք կէչէն կիճէ ղուհուր իտէն պօրա բաիթմաիթա էքէյիճէ մալարրամը միւճիպ օլմուշ տըր: Նէնի քէօյտէ պիր ախշապ խանէ եըգըլըպ, էնգազը ալթընտա գալմըշ վէ մանգալ տախի տէվրիլէրէք եանգընթըլար եանմայա պաշլամըշ իսէ տէ, չապուգ իթֆա կէլինուպ, եանգընթըլարըն ալթընտա գալան խանէ խալգը գուրթարըլմըշ վէ եանկըն տախի սէօնտիւրիւլմիւշ տիր:

Տէրսանի քէօբրիւտէ Ալյա գաբու բիչկեահընտա լէնկէրէնտազ պուլունան Սէլիմիյէ ֆըրգաթըննի աղ գալըն գարայա տուշէճէքմիշ: Շիրքէթի Խայրիյէ վափօրլարը ալ չօգ զէտէլէնմիշլէր տիր:

Արնավուտ քէօյինտէ տուվարըն ալթընտա գալան պիչարէլէրին ճէնազէսի բազար կիւնիւ գալտըրըլըպ ճէնազէ ալայընտա բէք չօգ ճէմաաթ պուլունմուշ վէ գարիպի մէզքիւրին պիլ ճիւմլէ ախիգեանլարը մաթէմ օլմագ իւզրէ գարանմըշ տըր: Պու ֆամիլեանըն սահիպի Տէլալ Նուսուֆաքի տինէքլի մաարուֆ օլուպ, անճագ սօնընրատան ալթըրըմըշ մալիւմաթէ կէօրէ, զէնկին սաղ գալմըշ վէ ֆագաթ օ տա պէօյլէ թէհլիքէտէ իմիշ:

Արնավուտ քէօյինտէ մէզքիւր պօրատան տիւքեան պիր տուվար տահա եըգըլըպ, ալթընտա պիր գաթըրճըն գալմըշ վէ էօլմիւշ տիր:

— Պապը Սէրասքէրիտէքի ժանտարմա գօմիսիօնը, ժանտարմանըն մէվճուտը նէ միգտարտա օլմասընա հէնուզ պիր գարար վէրմէմիշ տիր: Պազը ալայլարը 30,000 վէ պազըլարը տախի 20,000 օլմասընը խալթէյօրլար իմիշ:

— Լիթրօսթա սէրխօշ ատէմին պիրի սէրխօշլուղու իչիւն օլունըն թէքաիւտլէրինէ թահամմիւլ իտէմէտէքէ, պունլար չէքիլիպ պիչարէնին գարնընա սօգմուշ վէ գանընա կիրմիշ տիր: Զապթիյէ՝ պու խայինի բէտէրի տէրաքալ թէվգիֆ իթմիշ տիր:

— Պրուսա վալիսի վէրկի թահսիլտարլարը նիզամնամէսինի իճրայա պաշլամըշ օլմազլա, արթըգ գայմագամլէր պու մէմուրիյէթի իճրա իթմէքէճէքլէր տիր:

— Պիր գաչա մուգտէ պուլմամագ իչիւն Պէյգօզտաքի պէօյլիւք մում ֆապրիգասը հիւքիւմէթ թարաֆընտան կազ տէբօզիթօսընա թահվիլ օլունմուշ իսէ տէ պու մանզալ քիֆայէթ իթմէտիկինտէն, էսքի Բէլքի Ջաֆէր նամ տօնանմա տախի պու իշէ թախսիս օլունմուշ տըր:

— Աշըր վէ սայիր վէրկիլէրտէն տօլայը գիմմէթի գալիպ խազինէնէ մէճհուլ պուլունան պարը մէթէռանլարը խազէր վէրէնլէրէ եիւզտէ եիրմի իսգարիյէ վէրիլէճէկի Մալիյէ նէզարէթինտէն վիլայաթա պիլտիրիլմիշ տիր:

— Պու սապահ սաաթ պիր բաստէլէրինտէ Պէօյիւքտէրէտէ բիւձա իւզէրինտէ քէայինի Մ. Հաճճարյարըն խանէսինտէն աթէշ զուհուր իտէրէք, մէզքիւր խանէ իլէ իթթիսալինտէ պուլունան իքի ագարէթլէրինին միւհթէրէք օլտուղու մալթ խարապ օլմուշ տըր:

Մէզքիւր խանէտէ եալընըզ խանէնին պէքճիսի պուլունմագտա իմիշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի կիւն Էկկիւտէն Բաժրիգպանէտէ կէլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ինկլիզ գօնսօլօսու Մաժոր թրօթթըր շէհրը մէզքիւրէ միւվասալէթ իտիւպ միլլէթտաշլարըմըզ թարաֆընտան քէմալը իհթիրամ վէ իթթիֆաթլէ գապուլ օլունմուշ, վէ սէքիզ կիւն գատար օրատա իգամէթ իթտիքտէն սօնրա, Խարբութա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր:

Եինէ մէզքիւր թէլէկրաֆտա, Մանաղը մէզքիւր Առաջնորդու Տէր Սրունձթեանց Գարեգին վարդապետին ղայրէթի իւզէրինէ, միլլի մէճլիսլէրին վէ մէքթէպլէրին տաղըլմագ տէրէճէսինէ կէլտիքլէրի պէյան օլունարագ, մումայիլէյհ Առաջնորդըն Մանաղը մէմուրիյէթինէ ավտէթ իյլէմէսի իչիւն՝ Բաժրիգ Ամէն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինէ րիճա օլունմուշ տուր:

—

Սթամպօլտա սաքին Սըվազըլ միլլէթտաշլարըմըզըն Պապը Ալիյէ վուգու պուլան իսթիտալարը իւզէրինէ վէ Սըվազտա մուգիմ Ինկիլիզ գօնսօլօսու Մ. Ռէյլոըն թէվասսութը սայէսինտէ, հիւքիւմէթը մահալլիյէ՝ պիր կեդրոնական Ուսումնարան ինշասը իչիւն, միլլէթէ Սըվազտա 1500 արշըն երգ պիր արսա իթա վէ իհսան իթմիշ տիր:

—

Ֆրնուզ վանահայրը Գեր. Նիկողոս եպիսկոպոսուն եարընքի չարշէնպիհ կիւնիւ Մանաղլընէ ավտէթ իտէճէյի իշիտիլմիշ տիր:

—

Իւմամըյըն մէօհրիւ իլէ իւմուրատպէրլէրին թէմհիր իտիլմէսինէ Բում բաթրիգխանէսինին միւսաատէ իթմէտիկի իշիտիլմիշ օլմագլա, իշ պու մէսէլէտէ Պապը Ալի մուվաֆագաթ էյլէտիկի մէզքիւր Բաժրիգխանէ իլէ միւթթէֆիգէն պիր մուամէլէ իճրա վէ իթթիֆագ իթմէք իչիւն սէօյլէնմէք իւզրէ, Բաղ. Ժողով գարար վէրմիշ. Ֆրէնկեան էֆէնտիյի Բում բաթրիգխանէսինէ իրսալ իթմէք գարար վէրմիշ տիր:

ՄԱՎԻ ՔԻԹԱՊ

ԱՀՎԱԼԸ ԷՐՄԷՆԻՍԹԱՆ ՎԷ ՔԻՒՐՏԻՍԹԱՆ

ՄԱԺՕՐ ԹՐՕԹԹԸՐԸՆ ՌԱՓՕՐԹՕԼԱՐԸ

(Տէվամ)

Տիարպէքիր Թարաֆլարընտա իշլէրին հալի.

Մաժօր Թրօթթըրըն 1879 փետրուար 6 թարիխիյլէ Տիարպէքիրտէն լօրտ Սալիսպըրիյէ վէ Սըր Հէնրի Լէյըրտա կէօնտէրմիշ օլտուղու ռափօրթտան ամիւտէքի ֆըգրալարը թէրճէմէ իտէրիզ։

«Մայ լօրտ,

. . . .

«Տիարպէքիր Էրմէնի Արքեպիսկոպոսու փիլիպպոս էֆէնտի տիւնքի կիւն պանա պիր վիզիթա վէրիպ, Ցէրսաատէթ Բաթրիգինին խաթթը տէսմիյէ եազըլմըշ օլարագ քէնտիսինէ (փիլիպպոս էֆէնտիյէ) վարիտ օլմուշ պուլունան պիր գըթա մէքթուպու պանա իպրազ էյլէտի։ Բաթրիգ հազրէթլէրի Տիարպէքիր Արքեպիսկոպոսունա իխպար իթմէքտէ իտի քի, Սըր Հէնրի Լէյըրտ իլէ քէնտիսինին վագը օլան պիր միւլագաթընտա, ինկիլիզ սէֆիրի Էրմէնի Բաթրիգինէ թավսիյէ իթմիշ իտի քի, փիլիպպոս էֆէնտիյէ մէքթուպ կէօնտէրիպ, ահալինին սաատէթի ումումիյէսինէ միւթէալլիգ մէսայիլտէ փիլիպպոս էֆէնտինին պէնիմլէ (Մաժօր Թըրօթթըր իլէ) իսթիշարէ իթմէսինի, վէ միւմքին մերթեպէ պէնիմլէ միւթթեֆիգէն իշ կէօրմէսինի թէնպիհ իթսին։

«Շու հալտէ, պէն, պաղը քէլամըթը ըէսմիյէտէն սօնրա, միւմաիլէյհ փիլիպպոս էֆէնտիյէ, ճիւմլէմիզին միւթթեֆիգէն իշ կէօրմէքլիյիմիզին լիւզումունու պէյան իտուպ, չուրասընը տէրմիյան իթտիմ քի, Էրմէնիլէրին, Բրօթէսթանլարըն, Քիլտանիլէրին վէ սաիր քիլիսալարըն հիւքիւմաթը մահէլլիյէ վէ միւմքին մերթեպէ տէ իսլամլար իլէ միւթթեֆիգէն հարէքէթ իթմէլէրի վասիթասըյլա տըր քի, նէթայիճի հասէնէ էլտէ կէթիրիլէպիլիր։ Արքեպիսկոպոս էֆէնտի, սօֆալարըն չիմտիքի էմնիյէթսիզլիք հալինէ տայիր թէրպագլը Օթամպօլա պիր թէլէկրաֆ կէօնտէրմէքը արզուսունտա պուլունտուղունտան, պու մաատէտէ, Տիարպէքիր վալի վէքալէթինի իֆա իտէն տէֆթէրտարըն տըրգալթընա արզ իտուպ իթմէմիշ օլտուղունու սիւալըմտա, խայր տէյի ճէվապ վիրմէսի իւզէրինէ, քէնտիսինէ թավսիյէ իթտիմ քի, եվվէլա հիւքիւմէթի մահալլիյէ վասիթասըյլա պու իշի թէսվիյէ իթտիրմէքլիյի պիր տէֆա թէճրիւպէ իթսին։

«Արքեպիսկոպոս փիլիպպոս էֆէնտի պէնիմ չու թավսիյեմ րույի մուվաֆագաթ կէօսթէրտի, վէ բէք հիւսնի սուրէթտէ եէքտիկէրիմիզտէն այրըլտըգ։ Պու կիւն իչիթտիմ քի, էֆէնտիի միւմաիլէյհ, պէնիմլէ վագի օլան միւքեալեմէսի իւզէրինէ, մահէլլի խրիսթիյան ճէմաաթլար րուէսասընը պիր մէճլիսէ թօփլամըշ, վէ գարար վէրիլմիշ քի, Քիլտանի Եպիսկոպոսու, պու պապտէ րուէսայի սաիրէ թարաֆընտան Տէֆթէրտարա պէյանը հալ իտէճէք տիր։ Պու մէսէլէ հագգընտա եարըն պէն տէ տէֆթէրտարը վէ գատըյը կէօրէճէյիմ։

«Մալիւմի ասըլանէլէրի օլտուղու վէճհլէ, էքմէք թայինինէ իլավէթէն պիր զապթիէնին մահիեէսի 70 ղր. գայմէ օլուպ, օ տա չիմտի 3 չիլին տիմէք տիր։ Պու բարա տախի վագթընտա թէէտիյէ օլունմատըղը հալտէ, ֆագըր, թէէտիէ օլունսա պիլէ, պիր ատէմ քէնտիսինի վէ ֆամիլեասընը պունունլա նա՛սըլ պէսլէեպիլիր։ Ասլէթլու ինկիլիզ սէֆիրի մէմլէքէթէ պէօյլէ պիր խայր իթմիշ օլաճագ տըր, էյէր, մէրճիինէ միւրաճաաթլա, պուլունթիւն վիլայէթլէրէ էմր կէօնտէրթտէ քի, պատէզին զապթիէլէրին մաչիէէսի վագթընտա վէ մէթալիք ագչէ իլէ թէէտիէ գըլընսըն. վէ էյէր տէքօլարտա էլպիսէ վար իսէ, զապթիէլէրին չիմտիքի բարչա բարչա օլմուշ էլպիսէլէրինի օրթատան գալտըրմագ իւզրէ տէրհալ թէվզի օլունմալըտըր։ Իշլէրին չիմտիքի հալի միւտտէթի մէտիտէ իմթիտատ իտէմէզ. վէ Մարտինտէ զապթիէ նէֆէրաթընըն խանէլէրինէ տագըլմըշ օլտուղլարընա տայիր վարիտ օլան խապէրին սահիհ օլուպ օլմատըղընը պիլմէզ իսէմ տէ, հալէրի ըրլահ օլունմատըգ-տա, զապթիէլէրին նա՛սըլ թահթը խըրսըմէթտէ թութուլապիլէճէքլէրինի անլայամամագտայըմ։ Ջօգ խըրսըզլըգլարտա վէ ճինայէթլէրտէ զապթիյէլէրին մէտախալէ թէյամիւշ պուլմագ իւզրէ իշթիրաքլարը վագի օլտուղու աշէլումատ իթիգատ օլունմագտա տըր։

«Սղէրդտէն վարիտ օլան պիր թահրիրին պանա խապէր վէրտիկինէ կէօրէ, Պաղտատ ալայըրընտան պիրիսինին իքի նէֆէր զապթիէ հավի պուլունան թէքմիլ իքի պէօլիւյիւ, ղէհ նամ Էրմէնի գասապաասընտա վագի օլան զուլմլարտան տօլայը հապսա իլգա օլունմուշ տուրլար։ Պու պէտպախթ գասապանըն հալի պէնիմ թախմին իթտիյիմտէն տէ ֆէնա տըր, վէ թահրիր պանա տէսիր քի, օն իքի կիւն մուգատտէմ, ղէհ սէքէնէսի թէգմիլէն ճիվար թէբէլէրէ տաղըլմըշ տուրլար, վէ խարապէթ հալինտէ պուլունան խանէլէրինէ աւտէթ իթմէք իսթէմէզլէր։

«Պօհթան վէ Սղէրդ պէյլէրինտէն վէ աղալարընտան պիր խայլիյլը թահթը թէվգիֆտա օլուպ, օլ թարաֆլարտա չիմտի իշլէր քեափիլէն աասուտէ պիր հալտէ տիրլէր. անճագ իզզէթ բաշա իլէ օրտասու պուլրաստան հարէքէթ իթտիքտէն սօնրա տախի իշլէրին պու հալի տէվամ իտէպիլէճէ՞ք մի տիր, օրասը նամալիւմ։

«Պաղտատ օրտուսունտան իքի թապուր Արապ ասքերի, Էրլէքրինէ Պայըսուրթնեան սայիր իքի թապուր ասքեր կէլմիշ օլմասը իւզէրինէ, Տիարպէքիրտէն Պաղտատա աւտէթ իթտիլէր։ Պու Արապ ասքերլէրի, Տիարպէքիրտէ իգամէթ իթտիքլէրի օն կիւն զարֆընտա չօգ ֆէնալըգլար իթտիլէր վէ վագիֆէի ասքերիյէլէրինէ ասլա մուվաֆըգ հարաքէթ իթմէտիլէր։ Շիմտի պըրագըլըպ կիթմիշ օլտուգլարընտան, պիր աղ րահաթ օլապիլիրիզ։

«Ջօճուգուն պիրի մէքթէպէ կիթտիյի վագըթ, պիր կիւնտէ իւչ տէֆա ասքերլէր քէնտի ֆէսինի չալտըլար. բէտէրի, իսմէթ իսմէթինէ պիր կիւնտէ իւչ ֆէս ալմագտան սաանըըպ, չիմտի օղլունու ֆէսսիզ օլարագ մէքթէպէ կէօնտէրիյօր։

«Աճալէ սայիր թարաֆլարտա տախի ասքերլէրին վէ զապթիէլէրին նիզամըզ հարէքէթլէրինտէն միւթէզարրըր օլույօր։ Սուրէթինի լէֆֆէն թարաֆը ասըլանէլէրինէ թագտիմ իթտիյիմ խըթթա, ասքերլէրին կէչտիյի հէր մահալլէրտէ նէ՞ կիպի աճվալ վուգու պուլտուղունու էյիճէ իզահ իթմէքտէ տիր։

(Իմզա)

ՀԷՆՐԻ ԹՐՕԹԹԸՐ

Մաժօր Թրօթթըրըն լէֆֆէն Սըր Հէնրի Լէյըրտա վէ լօրտ Սալիսպըրիյէ կէօնտէրմիշ օլտուղու թահրիրաթ, Սափու–պէօյ Էրմէնի ահալիսի թարաֆընտան Տիարպէքիր առաջնորդու փիլիպպոս սըրբազանա կէօնտէրիլմիշ պիր իսթիտա օլուպ, օլ թարաֆտան կէչէն ասքերլէրին վէ զապթիէլէրին զուլմլարընտան չիքայէթ իթմէքտէ տիր։ Պէտրիսան պէյ ատէմլէրինին գարիյէյի մէզքիւրէտէն կէչտիքլէրի վագըթ իթտիքլէրի զուլմլարտան սօնրա, չիմտի տէ այնի մուամէլէյի, ասքերլէրտէն կէօրմէքտէ օլտուգլարընը պիլտիրիյօրլար։ Պու իսթիտաընըն ֆըգրալարը իշտէ պունլար տըր։

«Առաջնորդ էֆ., սիզէ պաշ աղըրըը վէրմէք իսթէմէզիզ։ Անճագ, րէճա իտէրիզ քի պու զուլմլարա պիր սաաթ էվվէլ խիթամ վէրիլսին, չէօյլէ քի պիզ «Թարլալարըմըզտա չալըշմագա վէ «տէվլէթին խայրը իչին հիւքիւ«մէթինիզ միւնթազամէն վէրկի «վէրմէյէ միւգթէտիր օլալըմ։»

6 փետրուար, 1879.

ՌՈՒՍԻԱ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐԻ

Ֆօնսօլօս Լայէլտէն լօրտ Սալիսպըրիյէ.

—

«Թիֆլիս, 8 փետր. 79

(Թէլէղրաֆ [illegible].)

«Մուգատտէմա զաթը ասըլանէլերինէ իխպար իթմիշ օլտուղում վէճհլէ, Գավգասիա Ռուս հիւքիւմէթի, Վան վէ Պայազիտ բաշալըգլարը իլէ սայիր թարաֆլարըն, Ռուս թէպաիյէթինէ տախիլ իթմէք իսթէյէն Էրմէնի ահալիսինի գապուլ իթմէգէ գըզըն պաշլանըգըընտա գարար վէրմիշ իտի։ Ռուս հիւքիւմէթինին չու միւճիպ օլուպ, ախիրէն պօշնուտասըզլըգտա թէզահիւր իթտի. չիմտիքի Ռուս հիւքիւմէթինին Գարս բաշալըգընըն խալի պուլունան արազի վէ գարիէլէրինի Ռուսիա հուտուտունտա միւթէմէքքին օլուպ զիրաաթլա մէչղուլ օլան Էրմէնի ահալիսինէ վէրմէք իսթէմէզ։ Գավգասիա Ռուս մուհաճիրլէրի իլէ, ամասըլ Ալէման օլան պիր թագըմ մուհաճիրլէրէ (1) թէրք իթմէք նիյէթինտէ տիրլէր. Էրմէնի քէօյլիւլէր իսէ, Ռուսիա հուտուտունտագի պու արազիլէրի, էճտատ ֆիյաթլա սաթըն ալըրըզ տէյի մէճպուր իտիլմիշլէր իտի։

«Էրմէնիլէրին սաիր պիր չիքայէթլէրի տէ, Գարստա պուլունան վէ մուգատտէմա պիր Էրմէնի քիլիսասը օլան պիր պէօյլէճէ ճամիինին Ռուս քիլիսասը խալինէ գօնուլմաասը տըր։ Էրմէնիլէր տէրլէր քի, Ռուսլար, մէզքիւր Էրմէնի քիլիսասընը քէնտի էճտատլարընէ կէչիրէրէք Թիւրքլէր կիպի հարէքէթ իթմիշ տիրլէր։

«Երիվան գուպերնիտէ վագի օլան, Էրմէնի բաթրիգլիկինին իգամէթկեահը պուլունան Էջմիածին վանքընտա, միւտտէթի մէտիտէնպէրի Ռուս գայմագամը պուլունմագտա տըր. [illegible] օլտուղու մէյտանա չըգմըշ տըր։ Վանքտաքի միաբանլարտան պիրի մուախխարէն սաիր միաբանլար իլէ մինագաշա իտուպ, վէ քէնտի էօմրինին թէհլիքէտէ պուլունտուղունու [illegible] պուլունուպ, օ գալպազանըլըգ հագգընտա Ռուս հիւքիւմէթինէ իխպարաթտա պուլունմուշ, (կաթողիկոս) քէնտիսի, քի բէք իխթիյար պիր ատէմ օլուպ, աղ վագըթ սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր, պու գալպազանըլըգ հագգընտա [illegible] թը մուհաքէմէտէ պուլունույօր։»

---

(1) Ինկիլիզ գօնսօլօսունուն գէօրտիւյիւ մուհաճիրլէր, մուախխարէն ֆիլ հազըրա Ռուս հուտուտունտա պէքսիս օլունան Մալականլար օլմալը։

Թէրճէմանը Էֆքեար. — Պու սօն մատտէ հագգընտա իսթիհսալ իթտիյիմիզ մալիւմաթա նազարէն Էջմիածին վանքընտա ֆիլվագի էօյլէ պիր չէյ մէյտանա չըգմըշ տըր։ Անճագ, չիմտիլիք թաֆսիլաթը մատտէյէ տայիր վուգուֆումուզ օլմատըղը կիպի, պու չէյ հէնուզ էմնի պիր վուգուաթ օլմայըպ. Գէօրգ Դ. Կաթողիկոս զէմանընտա զուհուր իթմիշ տիր, վէ ֆագաթ միւչարիլէյհ Կաթողիկոս աղ պիր միւտտէթ սօնրա վէֆաթ իթմէմիշտիր։

(Տէվամ օլունաճագ տըր.)

Մարտինտէն Նոյմ. 28 թարիխիյլէ Մօնիթէօր տը-Գօնթ վարիտ օլան պիր մէքթուպ, Էրմէնիստան վէ Էլճէզիրէ թարաֆլարընտա զուհուր իթմիշ օլան գըթլըգ իլէ պաղը բուլահաթ մատտէսի հագգընտա աթիւտէքի մալիւմաթը իթտա իտիյօր.

«Ցիւնեանըն էն ալէա պուղտայ հասըլ իտէն գըթալարընտան պիրի խուղէրինտէ միւթէմէքքին իսէ տէ, գըթլըգ բէնչէսինէ տիւչար օլաճաղըզ կիպի կէօրիւնիյօր։ Պաղտատտան ալտըղըմըզ պիր մէքթուպ, օրատա պիր քիլէ պուղտայըն 700 ղրշ. իթմէքտէ օլտուղունու խապէր վէրիյօր. Մարտինտէ պիր քիլէ պուղտայ 400 ղրշ. իտէյօր, վէ Մուսուլ ֆիյաթլարը տա, Մարտին վէ Պաղտատ ֆիյաթլարը արասընտա պիր չէյ տիր։

«Էհլի վուգուֆուն պէեանընա կէօրէ, էյէր Տիարպէքիր վիլայէթինտէ մէվճուտ օլան պուղտայըն միգտարը, իհթիյաճաթը ահալի իչին քեաֆի օլաճագ տէրէճէտէ տէյիլ տիր։ Մուսուլ, քէնտի ղախիրէսինի Տիարպէքիրտէն պէքլէր, վէ Տիարպէքիր հիւքիւմէթի, վիլայէթտէն խարիճէ ղախիրէ իխրաճընը մէն իտուպ, վէ 500տէն զիյատէ տէվէ եիւքլիւ պուղտայ, Մուսուլա տօղրու եօլա չըգմըշ իքէն, Տիարպէքիրէ իատէ օլունտու։

«Տիարպէքիր ճիվարլարընտա էքսէրիյէթլէ եաղմուր եաղար իսէ տէ, չիմտիյէ տէքին Մարտինտէ վէ գըպլէ վէ կիւն տօղու թարաֆլարընտաքի պէօյլէ օլմայըպ բէք աղ եաղար։ Հիւքիւմէթի մահալլիյէ էսնաֆ թագըմընըն քէնտի խանէլէրի իհթիյաճաթը իչին ուզագ մահէլլէրտէն կէթիրտիքլէրի ճիւզի միգտարտա զէխայիրի տայիմա զապթ իտուպ, պաղըրըպ չաղըրարագ պուղտայ խըթթէսէն գարըլարա սաթմագտա իսրար ղայ[illegible]էթ իտէյօրսա-տա, անճագ [illegible] լարընտա պինլէ[illegible]ճէ քիլէ զախիրէ[illegible]լէրի օլան զէնկինլէրէ տօգ[illegible]մա-եօր։ Էրզագըն պահալըլըղը վէ իշլէրին քէսատը, էօյլէ պիր պուհրան հասըլ իթմիշ տիրլէր քի գըշ իկէրլէտիքճէ արթաճաղընա հիչ չիւպհէ եօգ տուր։

«Վիլայէթիմիզին էմնիյէթի ումումիյէսինին նէ հալտէ պուլունտուղունա տայիր, սաիր պիր թագըմ վուգուաթտան, պու տէֆալըգ չու իքիսինի զիքր իտէյիմ։

(Մօնիթէօրին մուխպիրի, Տիարպէքիր Ռուս գօնսօլօսու թէրճէմանընըն, պէրապէրինճէ պուլունան ատէմլէր իլէ պէրապէր, եանայի սէեահաթտա, Մօսուլտան տօղրու տէյի պիր թագըմ քէօյլիւլէր թարաֆընտան ֆէնա սուրէթտէ տէօյիւլտիւյիւնիւ խապէր վէրիյօր իսէ տէ, պու պապտա պիզ Տիարպէքիր մուխպիրիմիզտէն վարիտ օլան պիր մէքթուպտա տաֆսիլաթըն մէֆաստալ մալիւմաթ վէրմէքտէ օլուպ, եարըն տէրճ իտէճէյիզ։)

«500 տէվէ եիւքլիւ պուղտայ նագլ իտէն պիր թագըմ Մուսուլ Արապլարը իւզէրինէ Նիսիպինտէ սահրա Արապլարը հիւճիւմ իտուպ, պիւթիւն պուղտայլարընը վէ տէվէլէրինի զապթ իթտիլէր։

«Ապէտինին բաշա վէ Մանսա էֆէնտի, չըմալ թարաֆընտա տօղրու պուլրաստան ազիմէթ իթտիքտէ, բըլահալթլարը տա պէրապէր կիթտի։ Հիւքիւմէթի մահէլլիյէ, գօմիսէրլէրին պուրատա օլտուղը վագըթ, քէնտիլէրինէ եա բէք աղ մուավէնէթ իթտի, եախօտ հիչ իթմէտի, վէ օնլարըն պըրագըլըպ կիթմէսինէ պէրու, վագըթլը [illegible] բոլահալթլարը պօզմայ իչին, հիւքիւմէթի մահալլիյէ չօգ ղայրէթ իթմէտի . . . . : Պիրճի՛, հիւսնի մէսէլէ չայանը թագտիր օլան միւթէսարրըֆլըղը Սաիտ բաշա, հիւքիւմէթին ճէմի տէվայիրինտէ բոլահալթ վագի օլմազընա զայէթլէ չալըշըյօր, վէ քէնտի թասավվուրաթընը բոլահալթհէսինէ սաիրլէրինին տէ ճէլպ իթմէք ղայրէթինտէ պուլունույօր իսէ տէ, կէրէք քէնտիսինին էմրինտէ [illegible] պուլունան մէմուրլարտան, վէ կէրէք քէնտի էֆրատի թահթընտա պուլունան մէմուրլարտան մուավէնէթ կէօրմէմէքտէ տիր . . .»

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԷՐԶԸՆՃԱՆ

Երզինճան մուխպիրիմիզտէն կէլէն մէքթուպ տըր.

27 Նոյ. 1879 Երզինճան

Ինկիլթէրրանըն Էրզրում ժէնէրալ գօնսօլօսը պին պաշը Թըրօթթըրըն պուրայա միւվասալէթի մունասէպէթիլէ թաֆսիլէն եազըլմըշ տըր։

Նոյմ. 10ունը ճումա էրթէսի կիւնիւ աղշամ սաաթ 12տէ միւմաիլէյհ գօնսօլօս՝ Առաջնորդ Հմայեակ վարդապետ իլէ պիր արապայա բաքիլէն տէօրտիւնճիւ օրտու տախիլէսինէ կիրմիշ վէ պիր պէօյլէ ասքեր սաֆլարընըն սէլամ պուլունտուղու հալտէ բէրի Նաֆիզ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան նէրտէպան պաշընտա գարշըլանմըշ օլունմուշ. վէ տախիլէ մէզքիւրէտէ էքսէրի իւմէրա վէ զապթիէ մէմուրլարը վէ միւլքիյէ մէմուրլարընտան Տանիէլեան Լէֆեան, Թէչիչեան, Բաղրատունեան վէ Լիճեան էֆէնտիլէր հազըր պուլունմուշ տուր։ Սաաթ իքիտէ թաամ իտիլմիշ, սաֆրատա 24 քիշի մէվճուտ պուլունմուշ վէ էվվէլա բէյ Նաֆիզ բաշա զաթը Շահանէ իչին, սանիէն Մաժօր Թըրօթթըր լօրտէլի ազաս իթմիշ, վէ պատէհու Առաջնորդ հայր քէլամէ ադազ իտուպ, միւլէթին մէվզի հազըրընըն միւսաատէ իթտիքի մէրթէպէտէ, վաթանըն ֆէվալիտ ամմէսի հիւ[illegible]մէթտէն վէ Եվրոպատան նէ [illegible] պէքլէմէք իճապ [illegible] իթմիշ տիր։ Հուզզար թարաֆընտան Առաջնորդըն նութգընա էլ չըրփըլմըշ վէ պատէլէր նուշ օլունմուշ տըր։ Պու զիյաֆէթ կիճէ սաաթ պէշէ գատար տէվամ իթմիշ վէ գօնսօլօսը միւմաիլէյհ էրնէ Առաջնորդ հայր իլէ պէրապէր ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Նոյ. 11 ինճի բազար կիւնիւ սաաթ պէշտէ Մաժօր Թըրօթթըր վէտալաշմագ իչին առաջնորդարանա կիթմիշ, Առաջնորդ իլէ պիր սաաթ գատար միւլագաթ իթմիշ տիր։ Օ աղշամ Գեր. Հմայեակ վարդապետ միլլէթ մէճլիսլէրի ազալարըյլա պէրապէր միւմաիլէյհ նէզտինէ կիթմիշ, Էրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճա լիսանլարը թագտիմ իթմիշ, վէ գօնսօլօս տախի միւթալէա իտէրէք, քէնտի միւլահազասըյլա պէրապէր պիրէր նիւսխասընը Սթամպօլ սէֆիրինէ վէ Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նէզարէթինէ իրսալ իթմէքլի վաա իթմիշ տիր։

Էրթէսի կիւնիւ Մաժօր Թըրօթթըր Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչին վէգֆի իթտիքի Սեպուհ տաղընա կիթմիշ, օրատա քէյֆին Աւագ Նամ վանքտա գալմագ վէ աւ իթմէք նիյէթինտէ իտի։ Մէզգիւր վանքըն վանահայրը՝ միւմաիլէյհ գօնսօլօսա րիայէթտէ թէճվիզի գուսուր իթմէմիշ իչին քէնտիսինէ եազըլմըշ տըր։

Մաժօր Թըրօթթըր Երզինճան Էրմէնի էհալիսի թարաֆընտան կէօրտիւկիւ իլթիֆաթ ու ինթիրամաթ հագգընտա սուրէթը ֆէվգէլատէտէ պէյանը մէմնունիյէթ իթմիշ քէն մատտա, Ս. Ներսէսեան կիմէլի կիւնտիւզլիւ մէքթէպինէ հէտիյէթէն քիթապլար կէօնտէրմէյէ վէտ վէրմիշ տիր։ Քէզալիք միւմաիլէյհ գօնսօլօս՝ խանէսինտէ միսաֆիր գալմըշ օլունտուղու Քէչիշեան Քէրոբէ էֆէնտիյէ տախի սուրէթը մախսուսէտէ պէյանը թէշէքքիւր էյլէմիշ տիր։

—

Խուսուսի օլարագ Երզինճանտան վարիտ օլուպ, կաղէթամըզըն 720 նումէրօլու նիւսխասինտէ տէրճ օլունան պիր մէքթուպտա, Ինկիլթէրրանըն Էրզրում ժէնէրալ գօնսօլօսը Մաժօր Թըրօթթըրըն Էրզինճանա միւվասալէթինտէ առաջնորդ գեր. Հմայեակ վարդապետ թարաֆընտան միւմաիլէյհէ իքրամէն պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունտուղու թաֆսիլէն եազըլմըշ իտի։ Իշ պու զիյաֆէթտէ՝ պիրի թիւրքճէ վէ օրատա հազըր պուլունան Օսմանլը մէմուրլարընա ասքերիյէ վէ միւլքիյէսինէ խիթապ օլարագ, վէ տիկէրի Ֆրանսըզճա վէ Մաժօր Թըրօթթըրա խիթապ պուլունարագ, իքի մէքթէպ չաքիրտի թարաֆընտան թէշէքքիւրնամէ իրատ օլունմուշ, վէ Ֆրանսըզճայը էրմէնիճէյէ թէրճէմէ պու տէֆա մուխպիրիմիզ թարաֆընտան պիրէր սուրէթլէրի պուրայա իրսալ իտիլմիշ օլմագլա, պէր վէճհի զիր տէրճ օլունմուշ տուր։

ՍՈՒՐԷԹԻ ՆՈՒԹԳ.

Սէնի իւլ հիմէմ էֆէնտիլէրիմիզ հազրէթլէրի,

Տէվլէթը Ալիյէի Օսմանիյէնին պէշ եիւզ սէնէտէն պէրու թէպաասը սաատէթ օլուպ վէ հէր ան ու զէման տէվլէթին իղթիյարը չան ու չէմիէթի արզուսունտա պուլունան միլլէթի ահղանէմիզին չու մէմլէքէթի գասիրի թէհսիլինէ թէրփէ վալաէրի իլէ միւշէրրէֆ պույուրտուղլարընտան, ումում միլլէթիմիզին գալպէն վէ տէրունէն տէրքեար օլան թէշէքքիւր վէ ռըզայի խիլուսքեարիլէրինի պիլտիրէ պիլէն պէյան ու իֆատէսինէ լիսանէն իգթիտարը աճիզ պուլունտուղունտան, չու պապտա օլան թէշէքքիւրաթը ահղանէմիզին ափվըը իսթիրհամ վէ նիյազ իտէրիզ։ Ցուէլը միթէհասպէտէ տէվլէթը էպէտտէվամը Օսմանիյէնին խայըրխահ պուլունան տէվլէթը ֆախիմէի Ինկիլթէրրանըն գօնսօլօս ճէնապլէրի [illegible] լահաթ գազիյէլէրի իչին մէմուրիյէթի Օսմանիյէ Սէնիյէ մաալիմէթ իթմէք իւզրէ թէշրիֆ պույուրմուշլար ըր։ Պունուն իլէ պէրապէր ղէնը միւբարէքէլէրինին հիմմէթլէրինէ միւրաճաաթ [illegible] ճէնապլէրինին [illegible] Աուլիյան Համիտ խան էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին թախթը ալիյաւթը Օսմանիտէ տայիմ վէ պէրտէվամ պույուրսուն ամին։ Վիւքէլայի ֆիխամ ասլանէթէ Սէնիյէ ումուր ըր միւհիմմէթի խալահաթի մաղֆար վէ թուլ էօմր ու աֆիյէթլէր իհսան պույուրսուն ամին։

—

վսեմափայլ Տէր, Հիւպատոս Մեծին Բրիտանիոյ.

Մեծին Բրիտանիոյ ազնիւ ազգին մարդասիրական վսեմ զգացումներն տիեզերահռչակ են արդէն, նորա քաղաքակրթիչ ոգին հանրածանօթ է հին և նոր աշխարհաց մէջ:

Քանի՜ մեծ երջանկութիւն է ուրեմն մեզ համար տեսնել այսօր զՁերդ վսեմութիւն ի ծոց մեր Հայրենեաց ընդ խոնարհ յարկաւ Հայ ազգին, զՁեզ որ եկած էք Ձեր հսկողութեամբը աջակից լինիլ մեր կառավարութեան,

Օսմանեան երկրին ստոյգ բարենորոգման և նորա զարգացման մասին Ձեր մեծ ազգին ունեցած անկեղծ բաղձանքները անհունապէս գերազանց և մեծ են քան զմեր շնորհակալիս, Մեծին Բրիտանիոյ անգին բարեկամութիւնը մեր Հայրենեաց յառաջդիմութեան գրաւական մ'է:

Զայս գիտելով Հայ ազգը այս պահուս չգիտեր թէ ինչպիսի հանդիսական սրտեռանդն աշխուժիւ մեծարել պիտի կարէ մի ազնիւ հիւր որ ներկայացուցիչն է իր հայրախնամ Ցեղութեան անկեղծ դաշնակցին Մեծին Բրիտանիոյ:

Մեծայոյս եմք թէ մեր առատագութ կայսեր բարի դիտաւորութիւնքը 'ի շնորհս Ձեր մեծակշիռ աջակցութեան փայլեդ. փայլ իրագործելով մեր բարենորոգեալ երկիրը երախտապարտ պիտի մնայ Ձեզ և պիտի օրհնէ միշտ զԱնգղիական մեծ ազգն:

Առ այս 'ի դիմաց տեղւոյս Հայ ժողովրդեան շնորհակալութիւն յայտնելով Ձերդ վսեմութեան որ հաճեցայք Ձեր ազնիւ ներկայութեամբ պատուել մեր ազգին այս մ'շակ յարկը կը բարեմաղթեմ առ Տէր կեցցէ Անգլիոյ վեհափառ Թագուհին և նորա վսեմափառ ներկայացուցիչն:

1879 Նոյեմբեր 6

Յերզնկա

Խուսուսի օլարագ Էրզինճանտան ալընըմըշ իւրէնին իւլ իւարէ սիլտիքի մէքթուպ տախի Մամուր Թըրօթթըր հազրէթլէրի պիր Թաֆսիլաթը հալի օլունտուղունտան աէրձինի թէնիզլէ էյլէտիլիգ տիր.

Թրօթթըր Հըրզէտ. Յերզնկա կարնոյ Անգղիական հիւպատոս Թրօթթըր հաղորդապետ՝ հետն ունենալով իւր Թարգմանը—պարոն Սրապիոն Սեւեան անուն մի ազնիւ երիտասարդ.—ամսոյս 3 ին շաբաթ օր քաղաքս եկաւ, ուր ժամէ ի ժամ կսպասուէր յաւուրց հետէ:

Գեր. Առաջնորդ Ս. Հայրն չքեղ կառք մի նստած և Քաղաքական ժողովոյ անդամք ի ձի աշտանակեալ բաւական տեղ դիմաւորելոյն գինքը, իսկ Ցաճկացմէ ոչ ոք գընաց ընդ առաջ չգիտեմ ինչ գիտմամբ:

Գ. Թրօթթըր, որ Քէչիչեան Քէրովբէ էֆէնտիի տունը հիւրընկալեցաւ, նոյն օրը շատ մ'այցելութիւններ ընդունեց, և կիրակի առաւօտ փոխադարձ այցելութեան երթալով նախ Ազգ. Առաջնորդարան գնաց, ուր արժանավայել մեծարանօք ընդունուեցաւ և Գեր. Առաջնորդ Սրբազանի հետ մէկ ժամէն աւելի խօսակցեցաւ:

Երկուշաբթի կեդրոնական ուսումնարանէն սկսելով Բողոքական և ընկերական վարժարանաց հետզհետէ այցելութիւններ տուաւ, աշակերտները երկօրօրէն քննեց և գանոնք իրենց ուսմանց մէջ յաջողակ և յառաջադէմ գտնելով իր գոհունակութիւնը բանիւ բերանոյ յայտնելէ զատ գիտութեանց տետրակներու մէջ իսկ արձանագրեց:

Երեք վարժարանի դասատուք ալ զատ զատ Ֆրանսերէն լեզուաւ պերճախօս ուղերձներ կարդացին, զորս հիւպատոսն ամենայն շնորհակալութեամբ ընդունեց և գրպանը դրաւ:

Ցետ սոյն այցելութեանց Գեր. Դիմաքսեանի և Քաղաքական Մեծ. անդամոց հետ փրկչայ Նորաշէն վարժարանը և անոր թատրոնն երթալով շէնքերը դիտեց և մեծապէս գոհ եղաւ:

Երեքշաբթի երեկոյ յանուն Գ. Թրօթթըրի արտաքոյ կարգի մի չքեղ կոչունք տրուեցաւ յԱզգ. Առաջնորդարանի, ուր ներկայ էին Բարձր. Բէյլիս, Խմալսի և գօմանտան բաշայք քաղաքիս վսեմ. կառավարիչը և այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարք:

Առաջնորդարանը հիանալի երեւոյթ մը ստացած էր. դրսի դրնէն մինչեւ ներսի դուռը երկուստեք կարգաւ լամպարներ կախուած էին. ընդունելութեան սրահը հարուստ գորգերով և բազմոցներով ու բարձերը հիւսկէններով զարդարուած էին. բազմաթիւ լոյսեր և հոյակապ ջահ մը ամբողջ սրահը կը լուսաւորէին և պատերէն դէմ առ դէմ կախուած Սուլթան Համիտի, Հայկայ և Վարդանայ պատկերները չքեղ տեսարան մը կ'ընծայէին:

Նախ քան զսեղանն, որ Եւրոպական ձեւով չտկուած էր, Հայերէն և Ֆրանսերէն լեզուաւ երկու ճառեր կարդացուեցան, զոր կոչնականք կեցցէներով և բուռն ծափահարութեամբք դրուատեցին. սեղանին վրայ Անգղիական և Օսմանեան վեհապետաց, նոցա գլխաւոր պաշտօնէից Պատրիարք Սրբազան Հօր և Գեր. Դիմաքսեանի կենաց բազմաթիւ բաժակներ քամուեցան հանդերձ ջերմ բարեմաղթութեամբք:

Արդէն ժամը 12էն սկսեալ Օսմ. նուագածուաց խումբը, որ յատկապէս բերուած էր, դրսի սրահը կանգնած չարունակ զմայլելի եղանակներ կը նուագէր, եղանակներ որ բոլորովին Եւրոպական էին ի պատիւ Թրօթթըրի յատուկ պատրաստուած ըլլալով: Ցետ ընթրեաց նուագածու խումբը լուեց և Հայկական երգիչ մանկըտին սրահը մտնելով Հայերէն, Ֆրանսերէն և Ցաճկերէն ուսուցրած երգեր երգեցին, յորոց մեծ յանչափ գոհ եղան բարձր. կոչնականք:

Ժամը 5ին հնչէր երբ Բէյլիս բաշա եւ Թրօթթըր հաղորդապետ մեկնելու համար ոտք ելան, որոց հետեւեցան միւս կոչնականք եւ փոքր առ փոքր սրահը պարպուեցաւ. այն ատեն կեդր. Ուսումնարանի գլխաւոր պաշտօնեայք և երգեցիկ աշակերտք ճաշի հրաւիրուելով սեղան նստան, երգեր երգեցին և Սրբազան Պատրիարք և Գեր. Առաջնորդ Հօրց կենաց բաժակներ պարպեցին քանիցս առհնախօսութիւններ ընելով, որոց ամենուն ալ Գեր. Դիմաքսեան զատ զատ պատասխանեց յոտնկայս: Այսպէս վերջացաւ սոյն փառաւոր կոչունքը, որոյ նմանը ոչ երբէք տեսնուած էր յԵրզնկա և զոր Գեր. Առաջնորդ Հայրն (1) ստացաւ ազգեաց տալով նոցա աւելի Ազգին փառքը բարձրացոյց:

Չորեքշաբթի օր Գ. Թրօթթըր կառավարութեան պաշտօնէից ոմանց հետ քաղաքէս իբր մէկ ժամ հեռի վասակակերտ գիւղը երթալով հոն գտնուած ԱԳԱԶԻ եւն. գործարաններն աչքէ անցոյց:

Հինգշաբթի հետն ունենալով Գերապատիւ Առաջնորդ Սրբազան Հայրն և իւր Թարգմանը Ս. Ներսէս Հայրապետի վանքը գընաց, ուր յատկապէս պատրաստեալ դեղձկային անպաճոյճ ճաշ մը վայելելով մեծ զուարճութիւն զգացեր և յետոյ գիշերօթիկ վարժարանն երթալով ուսանողաց վիճակը քններ և նոցա սուղ միջոցի մէջ ըրած զգալի յառաջդիմութիւնը տեսնելով մեծ գոհունակութիւն յայտներ է. անդ ևս ֆրանսերէն լեզուաւ պատուական ճառ մը կարդացուեր է, որոյ 'ի պատասխան ազգաւ քաջալերական մ'է խօսեր Գ. Թրօթթըր:

Մեկնելու միջոցին ճաշարանը, ննջարանը և աշակերտաց մաճճակաները մեծ ուշադրութեամբ դիտեր և ազանչացեր է. «Շրջած եմ մէկ գաւառիս մէջ ըսեր է Առաջնորդ Հօր, չտեսայ մի վարժարան որ Երզնկայի վարժարանաց համեմատեր և նոցա բարեկարգութիւնն ու յառաջդիմութիւնն ունենար, ճշմարիտն ըսելով ես երբեք չէի կարծեր, որ Երզնկայ այն աստիճան լուսաւորուած ըլլայ. սակայն սխալած եմ այս կարծեաց մէջ. հետեւաբար չափազանց ուրախ եմ այս մասին»: և զոյգ ընդ բանիցն պահ մ'ևս նստեր և բոլոր տեսածներն իւր տետրակին մէջ արձանագրելով գոհ ու զուարթ մեկներ է:

Երեկ քաղաքիս երեւելիներէն Հաճի Բագուպ պէյի հետ Սալըր-կէօլ ըսուած տաճկական գիւղը որսի գնաց. իսկ այս երեկոյ հրաւիրեալ է Բէյլիս բաշային փառաւոր կոչունք մը վայելելու, որուն ներկայ պիտի գտնուի նաև Գերապատիւ Առաջնորդ սրբազանը:

Ասկէ իբր մէկ ամիս յառաջ կարնոյ գօմիսերնէշրուն զրկուած Երզնկայի հարստահարութեանց հրագրին մէկ օրինակը վաղը Գ. Թրօթթըրի պիտի ներկայացուի, որ յառաջիկայ երկուշաբթի օր կը մեկնի քաղաքէս Ակն, Արաբկեր, Քար-բերդ և անտի Տիգրանակերտ երթալու համար, ուր ձմեռը պիտի անցնէ:

Կ'ըսուի թէ ի կարին վերադարձը կամ վանայ և կամ դարձեալ այս կողմերէն պիտի լինի:

1879/10 Նոյեմբեր

Յերզնկայ Յ. Ա.......

(1) Զմոռնամ ըսել թէ այս կոչունքին համար ծախսուած 20 ոսկիի մօտ գումարը իրենց անձնական քսակէն վճարեցին Գեր. Դիմաքսեան և Քաղ. Ժողովոյ Մեծ. անդամք, որ ի դիմաց Երկրիս խորին շնորհակալութիւն կը մատուցանեմք:

ԽԻԶԱՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

... Խմբագիր,

Ինչպէս ծանօթ է Խիզանի Ուսումն. Ընկերութեան ազնիւ անդամոց Խակեւի վարժարանիս աշակերտաց մերկ և թշուառ վիճակը և նոցա համար մէկ մէկ ձեռք հագուստ շինելու որոշումը, զոր Գործ. Ժողովս յանձնուած էր, հուսկ ուրեմն կ'փառ. մեր խորին շնորհակալութիւնը հրապարակաւ յայտնել վսեմ. Լէտն պէյ Քաքամաճեանի, որ հինգ ոսկւոյ նուէրով մը կ'քաջալերէ զմեզ. այս առթիւ կ'յուսանք որ բարեսէր ազգայինք ևս պիտի մասնակցին սոյն ազգօգուտ ձեռնարկին, 'ի մխիթարութիւն Խիզանի Ուսանողաց, որով շնորհապարտ կ'կացուցանեն զմեզ:

Ի Դիմաց Խիզանի Ուս. Ընկ.
Գործադիր Ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ
Թ. Փափազեան Վարդ. Ց. Մոշեղեան
1879 Դեկտ. 10 Կ. Պօլիս
Գրասենեակ Ընկ.
Գատը Գումրու Խան, 'ի Մերճան

ԴՊՐՈՑ. ԱՐԵՒ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Խմբագիր,

Դպրոցասիրաց-Արեւելեան ընկերութեան Ցնօրէն խորհուրդս կը փութայ Ձեր պատուական թերթին միջոցաւ իմացունել մեր մեծարգոյ ազգայնոց և անդամոց թէ նախորդ ամսոյ 20ին բացուած է ընկերութեան գիշերօթիկ վարժարանն կարնոյ Ս. Դանիէլի վանուց մէջ որ ընկերութեան տրամադրութեան ներքեւ դրուած է Ամեն. Սրբազան պատրիարք Հօր հրամանաւ:

Խնդրելով որ ներկայս Ձեր պատուական թերթի միջոցաւ հրատարակել բարեհաճիք,

Մնամք յարգանօք
Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. Շահնազար Տ. Մ. Ռուփինեան

ԹԵԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Րէօթէր

Վիէննա 21 դեկտ.

Հիւքիւմէթտէն Թագտիմ օլունուպ մէճլիսի մէպուսան Թարաֆընտան գապուլ օլունան գանունը աոքէրի լայէհասը մուճիպինճէ, օն սէնէ օրտուսունուն մէվճուտը 800 պին օլաճագ տըր:

Լօնտրա 20 դեկտ.

Միւհէնտիս մէքթէպը աոքէրիսինտէն օթուզ նէֆէր Թալէպէ՝ ինշաաթը նաֆիայը կէօզէթմէք իչիւն, վալինին էմրի իւզէրինէ Գըպըըսա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

Իրլանտատա միթինկլէր տէվամ իթմէքտէ օլուպ, պօնլարըն պայրագլարը տա վար, վէ պայրագլարըն իւզէրինտէ «Թօբրագը օլմայանլարա Թօբրագ» իպարէսի եազըլը տըր: Շիմտի հէր միթինկտէ հիւքիւմէթ Թարաֆընտան մուխպիրլէր պուլունուպ, պունլար նուԹգլարը իշարէթ ալըյօրլար: Թիւֆէնքլի զապթիյէլէր տախի պուլունարագ՝ յասայիշին միւխթէլլ օլմամասընա նէզարէթ իտիյօրլար:

Տէյլի Թէլէկրաֆ Թիւրքիա մալիյէսի իւզէրինէ պիր պէնտ նէշր իտէրէք տիյօր քի, Գալաթա պանքէրլէրի Պապը Ալիյէ սահիհէն պիր մուավէնէթ իթմէյլէր. Պապը Ալի կէօմրիւքլէրի Թէէմինաթ վէրէրէք, Եվրօբա պանքէրլէրիյլէ իշի պիթիրմէլի իտի:

Սօն իւչ այլարտան պէրու Ինկիլիզ Թէճարէթի հազինէսինէ նէշր օլունան րէսմի մէթմիթթիգլէրէ կէօրէ, խամ էմթէանըն խոխալաթը արթմըշ վէ եալընըզ կէչէն նոյեմպըրտա՝ 1878 սէնէսի նոյ. այըընըն միգտարընտան հէման 9 միլեօն Ինկիլիզ լիրասը զիյատէ օլմուշ տուր: Իտխալաթը մէզքիւրէնին զըմըը ազէմի Շարգտան վէ Մըսըրտան վագը օլմուշ վէ պունուն տա չօղու զախիրէ պուլունմուշ տըր:

Վիէննա 20 դեկտ.

Կազէթալարըն Սօֆիատան ալըպ նէշր իթտիքլէրի պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Թրնօվա բիսգօպօսընըն րիյասէթի Թահթընտա պուլունան հէյէթը վիւքէլա մուվագգաթ օլուպ, հէնի պիր գապինէթօ Ինթիխապը էմրիտէճէք տիր: Պուլկար մէճլիսի մէպուսանըընըն խալամ ազալարը՝ տէլիգանըը Թիւրքլէրին իքի սէնէ աոքէրլիքտէն աֆվ օլունմալարընը րիճա իթմիշլէր իսէ տէ, բըրէնս րէտտ իլէ ճէվապ վէրմիշ տիր: Մուսաւիյէնիմ ազալար Թէքրար րիճա իթտիքլէրինտէ բըրէնս չու գատարընա մուվաֆագաթ իթմիշ տիր քի, միւսլիման աոքէրլէրինին նաֆագասը խըրիսթիյան աոքէրլէրինին նաֆագասընտան այըը օլունի:

Լօնտրա 20 դեկտ.

Ինկիլթէրրանըն խարէնտէրիյէ ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ. Մէլէթ՝ Հապէշիսթան աէյսինտէ էենի պիր մուհարէպէ ալըըրըզդըտա, Մըսըր մէնաֆիինէ մուգիրը օլաճաղընը խըռտիվէ անլաթմամաեա էմր ալմըշ տըր:

Ջանն օլունտուղունա կէօրէ, հարպ Թէտարիքեաթը Թամամ իտիւպ, Ինկիլթէրրա՝ Մըսըր վէ Հապէշիսթան արասընտա Թէվասսուտ իտէճէք տիր:

Վիէննա 20 դեկտ.

Ռուսիանըն Ֆրանսա իլէ մուգարէնէթը էֆքեար իչիւն Թէշէպպիւսաթը ճէտիտէճէ պուլունտուղու մուհագգագ տըր:

Վիէննա կազէթալարընտա նէշր օլունան պիր մէքթուպտա պէեան օլունտուղունա կէօրէ, Պուլկար զապթիյէլէրի էհալիի իսլա-

---

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԻՒՐՔԱՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ԳԱՐԱՏԱՂ ՄՈՒՀԱՐԷՊԱԹԸ

Միւթարէքէնին ագտ օլունմասը վէ մուգատտէմաթը սուլհիյէնին իմզալանմասը.

Թիւրքիա տօղրուտան տօղրույա Ռուսիա իլէ միւզաքէրէ իթմէյէ գարար վէրիր. — Միւզաքէրաթըն օլրասըըը Թէէխխիւրաթ.

(734 նումերոյտան մապաատ)

Լաքին Պապը Ալի պու նասիհաթա գուլագ ասմայըպ, իքի միւլքիյէ մուրախխասը՝ էսասը միւսալէհա իւզէրինէ միւզաքէրէ, վէ իքի աոքէրի մուրախխաս տախի միւթարէքէյի ագտ իթմէք իչիւն Թային իյլէտի: Միւլքիյէ մուրախխասլարը մալիյէ օլտուղու վէճհլէ վիւքէլատէն Նամըգ բաշա իլէ Սէրվէր բաշա, վէ աոքէրի մուրախխասլար տախի Նէճիպ բաշա իլէ պիր Ֆէրիգ Օսման բաշա իտի: Մուհարէպէտէն էվվէլ մէմուլ օլունուր իտի քի Նէճիպ բաշա պէյլիւք իչէր կէօրէպիլիր, լաքին էս իգթիտարը ... Թարաֆտա տա քէսպի չէօհրէթ ու նամ իտէճէք պիր չէյ եօգ մամտը:

Միւշարիլէյհիմ մուրախխասլար յանուար 14ինճի ագշամը հարէքէթ իտէճէքլէր իտի, լաքին օ կիճէ կիւնտիւզին խապէր ալընտը քի, սաւաշհալըն Լիւլէպուրկազ ... պիր ... Թըրէնի ... Մուհաճիրլէր տոլմուշ օլան պիր Թրէն էօլտան չըգմըշ օլտուղունտան, պունուն արգասընտան կէլէն բօսթա Թրէնի տէ պիթթապ տուրմուշ իտի. իշ պու գազատա 35 քիշի Թէլէֆ օլուպ 25 քիշի տէ ազըր վէ խաֆիֆ եարալանտը: Պու սէպէպտէն տօլայը էօլու Թէմիզլէմէք լազըմ կէլտիկինտէն, մուրախխասլար պիր կիւն կէրի գալմագա մէճպուր օլտուլար:

Նիհայէթ յանուար 15 տէ մուրախխասլար հարէքէթ իտուպ, էրթէսի կիւնիւ Ռուսլարը Հարմանլըտա կէօրիւնճէ քէ կիւճլէրինէ կէլտի, վէ հալա քէք սօուգ օլարագ վէ մուհաֆազասըզ արապալարա րաքիպ պուլունարագ իքի կիւն եօլճուլուգ իթտիքտէն սօնրա, յանուար 19 տա Գըզանլըգա մուվասալէթ իթտիլէր: Գըզանլըգտա Եվրօբաքեարի պէշ էվ պուլունուպ, պունլարտան պիրի կրանտուգ Նիգօլա իչիւն հազըրլանմըշ օլմագլա, տիկէր պիր ատէտի տէ Օսմանլը մուրախխասլարընա սագլանմըշ տըր: Բաշալար խանէի մէզքիւրէ կէօթիւրիլտիքտէ, կրանտուգ Նամընա իճրաի խօշամէտի իչիւն Նէզտլէրինէ պիր Ռուս միրալայը կէլմիշ, վէ կայէթ զահմէթլի պիր սէյահաթ իճրա իթմիշ օլուպ բէք եօրկուն օլտուգլարընտան, օ կիւնիւ խալմիրահաթ իթմէք իսթէյէճէքլէրի թէպիի իտի, կէօրիւշմէք իչիւն կրանտուգ Նիգօլայը ֆաթթագ պիր Ռուս միրալայը կէլտի, վէ կրանտուգ Նիգօլա Թարաֆընտան գապուլ օլունմալարը իչիւն Թէքլիֆ իթտի: Պու Թէքլիֆ գապուլ օլունմայըպ, մուրախխասլարըն եօրկուն օլտուգլարը ... պիր ... իչտիւինի ... Թիւրքլէրին սէֆարէթի պիր խասէթէ ... միշ տիր: Հալ պու քի Սէրվէր բաշանըն արզուսընա հէմ ... Ռուս միրալայը բէք նէզաքէթլէ վէ բէք սուրէթտէ ճէվապ վէրտի, կրանտուգ միւսաֆիրլէրինին կէլտիքլէրի կիւն խաթիրլարընը մէյտանա չըգարմագ իսթէմէյիպ ... իրթէսի կիւնիւ մուլագաթ իթմէք իչիւն գարար վէրտի: Պու խուսուսա Սէրվէր բաշա Թէշէքքիւր իթտի:

Պու կիւնտէն սօնրա միւզաքէրաթա պաշլանըլտըքտա, Ռուսլարըն իսթէտիքլէրի շէրայիթի Նամըգ բաշա իլէ Սէրվէր բաշա գապուլ իթմէք իսթէմէտիլէր, Բաշալար սուլհի ... խանէի ... Ռուսիա միւզաքէրաթընա ... Թիւրքլէրին ... կրանտուգ Նիգօլա կէօյա պաշգա ... Թէքլիֆ իթմէքլէ ... կէլտիկինի Թէպլիղ իթմիշլէր, լաքին Ռուսլար ըսրար իթմէքլէ, պաշալար ալաճագլարը ճէվապա գատար պէքլէմէյէ մէճպուր գալտըլար. լաքին Պապը Ալիյէ ... ալտըգլարը ճէվապ իսէ, Ռուսլարըն շէրայիթինի գապուլ իթմէք տէյիլ իտի, Ռուսիանըն Ֆէքլիֆլէրին Թատիլ օլունմասը իչիւն կէօրիւշմէքլիկին տէվամը Թավսիյէ օլունմըշ իտի. վէ պաշալար կրանտուգ Նիգօլայա ... Պապը Ալինին ... լագաթ իթտիքլէրի ... Ռուսիա մուրախխասըյլէ ... կրանտուգ Նիգօլա ... պիր ... թէսլիմ իթմիշ տիր: Պու սէպէպտէն ... չէ ... Պապը Ալի ... Ռուսիա ... պունունլա պէրապէր ... Թէքլիֆ ... մուրախխասլարը ... Թալիմաթ ... վէրիլմիշ իտի:

Սէնէ Թիւրք բիվայէթինէ նազարէն, յանուար 23 տէ Սէրվէր բաշա սէլահիյէթը Թամմէյի հայիզ օլտուղունու իշար իտուպ, պիլա Թէէխխիւր միւթարէքէնին միւզաքէրաթընա պաշլամագ արզուսունտա պուլունտուղունու պէյան իթտի: Բաշալար միւշարիլէյհ իլէ՝ սուրաշընա տա տիւգ իթմէտէն իթտիքտէ, վէ այրըճա միւթարէքէ միւզաքէրաթընըն միւսալէհա միւզաքէրաթընա պիրլիկտէ ճէրէյան իթմէքլիկի Սմոլէնսքի կէրէք քընտիսինէ վէ կէրէք րէֆիգլէրինէ պէյան օլունմուշ իտի իսէ տէ, մաամաֆի Թիւրք մուրախխասլարը սէպէպ օլմագսըզըն պէշ կիւնիւ պուլունմուշ իտի. իմտի միւթարէքէ օլունաճաղըն միւտտէթլէ սուրաթլէ ամէլիյաթը հարպիյէի Թատիլ իթմէք իչիւն, մէզքիւր Թէէխխիւր մէլ քէնտիլէրինէ Թէշէքքիւր իթմէլի իտի: (Տեւել)

մյէ ալէյհինէ իճրալի մէզալիմ իժմէքտէ իտիր։

Միւթեպերանը էհալիի իսլամիյէ թարաֆընտան քրէնսէ թագտիմ օլունան պիր իսթիտաա իսլամ գարիյէլէրինին զապթիյէլէրի իսլամտէն ինթիխապ օլունմասը թալէպ օլունմուշ տուր։

Աժանս Հավաս

(Պոլսոյ նէֆտի Բէնէվոլէնթ)

Բարիզ 22 դեկտ.

Կէօմրիւք թարիֆալարընըն թաատիլինէ մէմուր օլան գոմիսիօն՝ րաբօրթօսունու թագտիմ իժմէք իւզրէ ազատէն պիրիսինի ինթիխապ իժմիշ օլմաղլա, պու զաթ՝ իքէք իւզերինէ իտխալաթ րուսումու թարհ իժմէք ֆիքրի ալէյհինտէ պուլունմագտա տըր։

Գալքիւթա 22 դեկտ.

Ժէնէրալ Նուլ Ռոպէրց տօղրու իկէրուլէմէսինտէ տէվամ իտիյօր։ Ցիկէր ինկլիզ գօլ օրտուլարը՝ եէքտիկէրիյլէ մուխապէրաթ իճրա իտէպիլիյօրլար։

Պիր չօգ Աֆղան՝ գապիլէլէրի ինկիլիզլէրի իւթիրագ իժմէք իսթեմէյօրլար։

Աթէնա 22 դեկտ.

Մէճլիսի մէպուսան, գըրալըն նութգը իւզէրինէ միւճաւէլէսինտէ տէվամ իտիյօր։

Խարիճիյէ նազըրը Մ. Տէլիեանի, Եունան մէսէլէսինտէն պահս իտէրէք տէմիշ տիր քի, Հիւքիւմէթը Եունանիյէ՝ մէսէլէի մէզքուրէնին սիւրաթը թէսվիյէսի իչին հիչ պիր ղայրէթ տիրիղ իթմէմիշ տիր. լաքին պու պապտէ թէաթի խուլէն մուհարրէրաթը տիբլոմաթիգըյէյի մէճլիսէ արզ իտէմէզ, զիրա մէսէլէ հէնուզ մուալլագտա տըր։ Պաահէսու Մ. Տէլիեանի՝ Մ. Թրիգուբիսին միւտաթէյամթընը ճէրհ իտէրէք տէմիշ տիր քի, Բրէնէզլաստա ճէրէյան իտիպ պիր չէյէ մինճէրր օլմայան միւզաքէրաթ տէվլէթլէրին տավէթի իւզէրինէ Ոսմանլըլարա էհնիտէն իճրա օլունմագտա պաշլամըշ տըր, զիրա՝ Բրէվէզա միւզաքէրաթը խիթամ պուլտուգտան սօնրա՝ թէվասութա պաշլամալը միւշարիլէյհիմ տէվլէթլէրէ րիճա օլունմուշ իտի։ Օ զէման տիվէլը միւշարիլէյհիմ շու ճէվապը վէրմիշլէր տիր. «Միւզաքէրաթա պաշլամագ իչին Ոսմանլըլա մուրախխասլար իրսալ իտինիզ, օ վագթ տէվլէթլէր քէնտի սէֆիրլէրինի իճրալի թէվասութթէ մէմուր իտէճէքլէր տիր։»

Մ. Տէլիեանի իւմիտ պէյան իթմիշ տիր քի, տէվլէթլէր քէնտի թէվասութլէրիյլէ պու մէսէլէյէ խիթամ վէրտիրէճէքլէր տիր. զիրա պունուն հալ ու թէսվիյէսի իքի մէմլէքէթէ վէ Շարգըն սուլհ ու սալահընա նաֆի օլաճագ տըր։ Նազըրը միւշարիլէյհ խաթմը քէլամ իթթիրիկինտէ, մէճլիսի մէպուսանա րիճա իթմիշ տիր քի, հէյէթը հազըրէի հիւքիւմէթին բօլիթիգասը իւզէրինէ պէեանը էֆքեար իթսին։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ԱԶԳ

Ցուաշխկայ շաբաթ օրը ամսոյս 15ին սրբոյն Ցակոբայ Մծբնայ հայրապետին տօնախմբութեան օրը ըլլալով՝ ի մասնաւորի Նորին հովանաւորութեան պատսպարեալ հիւանդ, տնանկ, որբ և անտէր անձանց բաժակաց և սփոփումն հայթայթելու և Նորին Աստուածային խնամքը հայցելու համար, Ամենապատիւ Գերերջանիկ Հոգեւոր Տեառն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Պատրիարքի ներկայութեամբ, Նիկոմիդիոյ Արքեպիսկոպոս կաթողիկոսական փոխանորդ Արհիապատիւ Գերապայծառ Ստեփան Վ. Ազարեան, հետեւեալ կիւրակէ օրը դեկտ. 16, հանդիսաւոր Ջաշնաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ ժամը 5ին սոյն Հայրապետին նուիրեալ մատրան մէջ։

Ուստի կը խնդրուի որ բարեպաշտ ազգայինք սոյն հանդիսին ներկայ գտնուին։

Բանկալթի, անկելանոց Սրբոյն Ցակոբայ

5 դեկտ. 1879։ Կաթ. Հայոց

2—1

ՆԱՄԱԿԱՆԻ
ԱՌ
ԸՆԹԵՐՑԱՍԷՐ ՀԱՅՈՒՀԻ

Սոյն ընտիր մատեանը՝ որ իգական սեռի պարտքերն ու կոչումը բացատրելով՝ նորա իրաւունքները կը պաշտպանէ, և որոյ հասոյթը Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութեան նուիրուած է, արժանի է բոլոր ազգայնոց քաջալերութեանը. զի իւր պարունակութեամբ զհայուհիս ի լուսաւորութիւն յորդորելով՝ իւր արդեամբ անոր օժանդակիլ կը նկրտի։

Կը ծախուի Գալաֆեան ու Փըրէնկեան գրավաճառաց քով, ի գին կէս արծաթ մեճիտ։

Ընկերութեան կնիքը չը կրող գրերն անվաւեր կը համարուին։

ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՂԱՔԻԱ Տ. ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

ՕՐՄԱՆԵԱՆ

ԱՐՏԱՍԱՆԵԱԼ

Ի ԼՍԱՐԱՆԻ ԿՐԹԱՍԻՐԱՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՑԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Ի 17 Նոյեմբեր 1879

Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, գին 3 ղուրուշ արծաթ դրամ։

ԻԼԱՆԱԹ

Տէրսաատէթ Թրամվայ շիրքէթինտէն հէյլէն իլան.

1875 սէնէսի ապրիլին 10ունճու կիւնինտէ ադտ օլունմուշ օլան մէճլիսի ումումինին իճթիմաը ֆէվգելաթէսինտէ վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, Տէրսաատէթ Թրամվայ շիրքէթի թահվիլաթընըն 15 նումէրօլու՝ ալթընճը օլարագ 25 ղրշ. պէտէլի գուբօնունըն 1880 սէնէսի ալաֆրանկա յանվարըն 10ունճու կիւնինտէն իթիպարէն թէէտիյէսինէ՝ մէճլիսի իտարէ թարաֆընտան գարար վէրիլմիշ տիր։

Պէր մուճիպի նիզամ [illegible] թածիփի մուամէլաթընա ալաֆրանկա յանվարըն 2ինճի կիւնինտէն իթիպարէն, հէր բազար էրթէսի վէ ճումա կիւնլէրի էօյլէտէն սօնրա սաաթ 1տէն 4է գատար գապալը օլունաճագ, գապալը պէտէլաթը տախի [illegible]ըն թաստիգինտէն սէքիզ կիւն սօնրա թէէտիյէ օլունաճագը թըրամվայ շիրքէթի հիսսէտարանընա իլան օլունուր։

22 դեկտ. 1879 Միւտիրի ումումի

Տէրսաատէթ Ր. Վիթէլրպ

Քիթապէթի Խարիճիյէտէն հէյլէն իլան.

Թէպաաի տէվլէթը Ալիյէտէն Գօզմա Գօսթանթինին Ֆրանսալը Լօրանտօ պիրատէրլէրէ տէյնի օլան մալիւմ իւլ մըգտար մէպալիղին թէսվիյէսի իչին Պէյօղլու հուգուգ տաիրէսի իլամը մուճիպինճէ, մէտիւնը մումաիլէյհին թէսիրրուֆունտա օլուպ Թօփխանէտէ Խօճա Ալի մահալլէսինտէ Լիւլէճիլէր իչինտէ Սանտալ ճատտէսինտէ 57 վէ 61 նումէրօլու իքի մուրաբբա 13 արշըն էնի վէ 20 արշըն տէրինլիք իւզէրինէ քեային փէվգանի վէ թահթանի 22 օտա վէ իքի սու սարընճը իլէ 2 աթէշ պօտուրումու շամիլ միւհքէմ քեարկիր խանէլէր իլէ, թահթընտա վագը 59 նումէրօլու մարանկոզ տիւքեանը սէնէվի 168 լիրա իճարէսի օլտուղու հալտէ, պու քէրէ պիլ միւզայէտէ ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, իշթիրասընա թալիպ օլանլարըն քիթապէթի խարիճիյէ մէմուրու րիֆաըթլու Ժօզէֆ էֆէնտիյէ միւրաճաաթ իլէմէլէրի իլան օլունուր։

ՏՕՔԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթօրու միւմայիլէյհ, սապըգը վէճհ իւզրէ, խալքըն փրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումում ալէաթը թէնասիւլիյէյէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտրար եօլլարընա տայիր խաստալըգլարա տուչար օլանլարըն էմրի թէտավիլէրի իչին, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գաբուսունտա Համիտիյէ Թիւրպէսի սըրասընտա վագը 32 նումէրօլու Ոհնապեան վիչէն էֆէնտիյէ խանէսինտէ, վէ բազար կիւնլէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ Աղաճը ճատտէսինտէ վագը 17 նումէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիյէթլէրի գապուլ իթմէքտէ տիր։

10—10

Թաթլա պաշը ճատտէսինտէ Ալթըն պագգալ իթթիսալինտէ 72 նումէրօ իլէ մուրագգամ տիւքքեանտա Իւչ քիչիլտէն միւրէքքէպ պիր գումբանիա Թէչքիլ էտիլիպ, իշպու տիւքքեանտա սանտալիա տէօշէմէսի, սէտիր, եասըգ, աղըր վէ հաֆիֆ եօրղանլար եաբըլտըգտան մաատա, գալէմքեար վէ եաղլը պօյա, եալըղ վէ սըվայա տայիր հէր նէվի իշլէր եաբըլըր։ Տիւքքեանը մէզքիւրէ թէչրիֆէ րաղպէթ վէ թէնէզզիւլ պույուրան զէվաթըն հէրէք ֆիյաթճա վէ հէրէք մամուլաթճա հէր վէճհ իլէ մէմնուն իտիլէճէքլէրի մէզքիւր գումբանիա թարաֆընտան իլան օլունուր։ 10—5

ՉԻՄԷՆԹՕ

Պաղչէ Գաբուսունտա Համիտիէ իմարէթի իթթիսալինտէ 15 նումէրօլու մաղազատա հէր նէվի ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ Չիմէնթօլարընըն խալիսի էհվէն ֆիաթլա սաթըլմագտա օլտուղու կիպի, գարֆիչա, չինկօ, չէլիկ, տէմիր քիւրէկ, գուրշուն պօրու վէ սայիրէ տէմիրի պուլունմագտա տըր։ 20—12

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱՓՕՐԼԱՐԸՆԸՆ

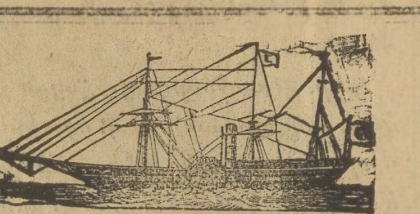

ՎԱԳԻԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

[illegible] 1879 [illegible]

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻՖԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ատալարտան [illegible]

Սա. Տք.	
2 45	Պ. Ատատան, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գնալը (*)
2 45	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի Պուրկազ, Գընալը։

Քէօբրիտէն Ատալարա [illegible]

Սա. Տք.	
9 30	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
10 45	Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա (*)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Քէօբրիյէ

Սա. Տք.	
3	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը
8	Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ Գնալը,

Քէօբրիտէն Ատալարա

Սա. Տք.	
4 45	Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ
9 45	Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք

(*) Իշպու սէֆէրլէր Գալաթա Պօրսասընըն Թաթիլ կիւնլէրինտէ իճրա օլունմայաճագ տըր։

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻՖԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ	
Քէօբրիտէն	Գատըքէօյտէն	Քէօբրիտէն	Գատըքէօյտէն
Սա. Տք.	Սա. Տք.	Սա. Տք.	Սա. Տք.
2 30	2 30	3	3
3 15	3 15	4	4
4 15	4 15	5	5
5 30	5 30	6	6
8 30	8 30	9	9
9 30	9 30	10	10
10 30	10 30	11	11
11 15	11 15	12	12
11 45	11 45		

Լիւզումը թագտիրտէ պագը սէֆէրլէր Հայտար բաշըյա օղրայաճագ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻՖԻ

[illegible]

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար Բաշըտան

Սա. Տք.		Գէօբրի Նօ.
3 25	Գաթար իչին	1
6 20	Գաթար իչին	3
9	Դայրը միւթէսատրֆ	
11 10	Գաթար իչին	5

Քէօբրիտէն

Սա. Տք.		Գէօբրի Նօ.
2 35	Գաթար իչին	2
5	Դայրը միւթէսատրֆ	
7 40	Գաթար իչին	4
10 30	Գաթար իչին	6

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅ ԹԱՐԻՖԻ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱԱՏԱ

Մաքրիքէօյտէն Քէօբրիյէ

Սա. Տք.	
2 45	Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու

Սա. Տք.	Ավտէթ
10 45	Գումգաբու, Սամաթիա Մաքրիքէօյ,

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Սա. Տք.	Գիտիշ
2 45	Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու

Սա. Տք.	Ավտէթ
10 45	Գումգաբու Սամաթիա, Մաքրիքէօյ,

ԻԽԹԱՐԱԹ

Քէօբրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլէրի պինէն պիլէթ ալըպ պիլէթ էտէրէկ պինմէք խըյմէտլէրի քիւլլիէտէն մէմնու տըր. միւթէճաւիզլէրի պէտէլի ճէզայի պիլմուկաբիլ, ձիհէթ խըյմէտինտէ պուլունան [illegible] պուրչլու օլան պիլէթ հէյէթէ պահըշ պիլէթլէրինի ալմագ իթմէկլէրի միւճպիր տիր։ Իշպու իխթարը մուխալիֆ հարէքէթ իտէնլէր պիլէթ [illegible] գապուլ օլունմայաճագ, պիլա իթիրազ պիլէթինի միւզիրէ օլունարագ [illegible] թարաֆընտան պիլէթ վէրիլէճէքլէրի իլան օլունուր։

Սիրքէճիտէն քէօբրիւտէն սաաթ 10.45տէ Ատալարա վէ սաաթ 10.40 վէ 11.20 վէ 12տէ Գատըքէօյինէ հարէքէթ իտէն վաբօրլարա ճիրմիւ պէշ օլիք վէ եօլճուլարը իլաճ իտէր տէրէճէսի օլան եուք վէ էշյա գապուլ օլունմայաճագ տըր։

ԱՍԸԼ
ԳԱԶԱՄԻԱ
ՍԱՆԻ
1880

ՍԷՆԷՅԻ ԽԱԱՎԻՅԷՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍ

ՕԼԱՆ

ԻՍԹԻՒՐԱՃԱԹ

ԻԼԱՎԷ

ԳԸՍԱ ՎԷ ԹՕԶԼԱՅ ՀԻՔԷԱՅԷԼԷՐ

Գու Գազամիա Զագմաղէրլար Եօզուսուլտարի Փիթսալէ Գաֆաֆեանըն տիւքքեանընտա եօզ., անտան մատէ հէր էրմէնի Փիթսալէ տիւքքեանլարընտա սաթըլըր։ Ֆիյ. 2 ղուրուշ.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէ	100.000.000 ֆրանգ.	
Եատա օլունան	50.000.000 »	
Իհթիյաթ սանտըղընտա մէվճուտ	24.176.288 »	29 սանթիմ

ՄԱԳԱԶԱԼԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ՓԷԹՐԷՍՊՈՒՐԿ
ՓԱՐԻԶ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ԺԸՆԷՎ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

վէ սայիրը պիր չօգ պէլտէլէրտէ.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիլճիւմլէ պանգա մուամէլէլէրինի տէրուհտէ իտէր։
Եէհամ իւզէրինէ, իգրազ իտէր. (եօտինճէ վէրիր)։
Եէհամ բէհէն ալարագ հիսապը ճարի աչար։
Ֆրանսըզ վէ սայիրը էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիչա քէշիտէ իտէր։
Համիլինէ եատա օլունմագ իւզրէ իթխամանամէլէր վէրիր։
Փօրսա իշլէրի իչին վէքիլէն էմիրլէրի իճրա իտէր։
Եէհամ հըֆզ իտէր։
Թէզալիմ օլան նագտը գապուլ իտէր, վէ մուգապիլինտէ չէքլիքի մալիւմ իլէ պօնօլար վէրիր։
[illegible] (խարէճի). — Ն. 10 Մէրթէպանի սօղագը. — Եօղուպ խան Ղալաթա։

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ
NORTH BRITISH
AND MERCANTILE
INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

[illegible]

Ասըլ սէրմայէ	Ինկիլիզ լիրասը	2,000,000
Եօտէնմիշ սէրմայէ	250,000	
Եանկըն չիւպէսինտէն հասըլ օլան իհթիյաթ աքճէսի	1,082,768	1,332,768
Եանկըն չիւպէսինտէն օլան հասըլաթը սէնէվիյէսի		916,646

NORTHERN
ASSURANC CONPANY

ՆՕՐԹԸՐՆ

[illegible]

Ասըլ սէրմայէ	Ինկիլիզ լիրասը	3,000,000
Եօտէնմիշ սէրմայէ	150,000	
Եանկըն վէ էմր չիւպէսինտէն հասըլ օլան իհթիյաթ	2,092,000	2,242,000
Եանկըն չիւպէսինտէն իրատը սէնէվիյէսի		403,000

[illegible]

Մէզքիւր գումբանիալարըն աճէնթօսը

ՃՕՀՆ ՐԱՈՒԼ

Վէ ումուրու մէսալիհինէ մէմուր

ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՓՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 20 Դեկտ.	
Ինկիլ. Եսհամը Ինկ. Լիր.	97-5/16
Օսմ. Եսհամը աչըլըր	9-5/8
» » գաբանըր	9-3/4
Իսթիգրազ 65	12-1/2
» 69	12-
» 71	62-
» 72	18-
» 73	10-1/2
Օսմանլը պանգասը	10-5/8
Մըսըր տուլայ. մուէթա հըսէ	51-1/8
» իսթիխալը	79-1/8
Րուսիա իսթիգրազը	86-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-
Բարիզ, 20 Դեկտ.	
Ֆրանս. Եսհ. 3 % ֆր.	83-70
» » 5 գրօնսուզ	115-02½
Օսմ. Եսհամը աչըլըր	9-80
» » գաբանըր	9-72½
Իսթիգրազ 65 ֆր.	60-
» 69	58-
» 73	52-
Մըսըր ֆօնտ. մուէթա հըսէ	257-50
Գրէտի Լիօնէ	887-50
Օսմանլը պանգասը	520-
Րումէլի շըմէնտէֆէրի	34-
Իթալիա Եսհամը	81-35
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-25
Վիէննա, 20 Դեկտ.	
Ալթըն ֆիօրին	-
Րումէլի շըմէնտէֆէրի	16-

ՂԱԼԱԹԱ ՓՕՐՍԱՍԸ

Եսհ. ում. տիւն. ազ. գար.	10-16
Գօլ սաատյան աչըլըր	10-16
Իսթիգ. 63 (Մուէթօն) 6 % ֆ.	55-
» 65 » 6 % ֆ.	55-
» 69 (Բինար) 6	54-
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	17-25
» 73 6 % ֆ.	47-
Րումէլի շըմէնտէֆէր 3	32-
Ազճէ Գայիմէ %	9-
Բէօր Ղըշ	15-
Հավալէսիզ »	25-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	3-32
Օսմանլը պանգասը	6- 5
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4- 6
Թրամվայ	3 60

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹԸ

Օսմ. Լիրասը 100 ղրշտան		Ղ. Փ.
Պէյազ մէճիտիյէ Փարգը		106-33
Մէթալիք	»	118-20
Պէշլիք	»	118-20
Պարըր	»	367-20
Գայմէ	»	865-
Ինկիլիզ լիրասը		109-35
Ֆրանսըզ ալթունու		87-20
Փօլ		89-32
Գրիմիկ ալթունու		51-10
Դարպօն գայմէսի		8-76